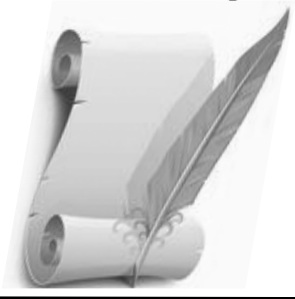

ლიცენზირებული საშური

საშურის მუნიციპალიტეტის ბაზემი „საშურის მოამბის“ ღამატიპა

№7, 25 ივლისი, ორშაბათი, 2016 წელი

ექსპონატები ლაპარაკობენ

საშურის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმი მდიდარი ისტორიულ-კულტურული მემკვიდრეობით გამოირჩევა. იგი 1959 წლიდან არსებობს და 800 000-მდე ექსპონატს ინახავს, აქედან 450 000 მათგანი უკვე ელექტრონული ვერსიით არის აღრიცხული. მუზეუმის წარმადებებსა და ნაყოფიერ მუშაობას ის ადამიანები უწყობენ ხელს, რომლებსაც სამუზეუმო ექსპონატების მნიშვნელობა კარგად აქვთ გაეროზიერებული. თუმცა, ყველაზე მდიდარი ფანტაზიის მქონე გარეშე თვალისთვისაა კი ძნელი წარმოსადგენია ის კოლოსალური შრომა, რომელსაც მუზეუმის ხელმძღვანელობა და კოლექტივი ეწევა წლების განმავლობაში.

„ლიცენზირებული საშური“ ინცებს რუბრიკას „ექსპონატები ლაპარაკობენ“. სადაც იმ ადამიანებს წარმოგიდგენთ, რომლებიც, როგორც იტყვიან, საკუთარი მხრებით ზიდავენ ჩვენი წარსული ისტორიის შემნახველ მძიმე და სასურველ ცვლილებებს და უფრო ახლოს გავგაეროზებენ სამუზეუმო საქმიანობის შიდა სამზარეულოს.

ქ-ნი **მზია ლომჯანიძე** – მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის ფონდების მრეველი, ქ-ნი **დალი ცაყურიძე** მუზეუმის რესტავრატორი – თავიანთ საქმიანობაზე უზომოდ შეყვარებული და თავდადებული ადამიანები არიან. მუზეუმში გატარებული ყოველი დღე და წუთი ძალიან ძვირფასი და ორგანიზაციის მათთვის. ქ-ნი მზია პროფესიით არქეოლოგია. თუმცა, ბრწყინვალე ერუდირის წყალობით, შეუძლია, რამდენიმე საქმე ერთდროულად და ხარისხიანად აკეთოს. იგი ინგლისურად და რუსულიდან ისეთ ურთულეს მასალებს თარგმნის, რომელიც მნიშვნელოვან დოკუმენტაციას წარმოადგენს მუზეუმის არქივისთვის.

– ქ-ნი მზია, რომელი წლიდან დაიწყო მუზეუმში მუშაობა?

– საშურის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმში 1991 წელს მოვედი. სრულიად ახალგაზრდა, თავდაპირველად, ფოტოგრაფად მიმიღეს, რადგან მაშინ სხვა საქმე არ იყო. შემდეგ კი, მაშინდელი ფონდების მრეველის, ყველასათვის საყვარელი ქალბატონი ლამარა ყანჩაველის სურვილით, მე გადმომბარა ეს საპასუხისმგებლო საქმე. ფონდები სავალალო მდგომარეობაში დამხვდა. უდიდესი ძალისხმევით შედეგად, დროთა განმავლობაში მონესრიგდა საწვავები, რაშიც ჩემი მოკრძალებული წვლილია. სიძველის მოვლა ჩემი შინაგანი მოთხოვნილებაა. კულტურის სამინისტრო დაგვეხმარა, ფონდები თანამედროვე სტანდარტებზე გადაგვეყვანა. მოხდა საწვავების დიფერენცირება. ეთნოგრაფიას თავისი მრეველი ჰყავს, ნუმიზმატიკის კოლექციას, ფოტო-ფერენერას, ხელნაწერებს – თავისი და ა. შ.

– ამდენი ექსპონატის აღრიცხვა, თითოეული მათგანის პასპორტის შექმნა – ეს ხომ საკმაოდ შრომატევადია, სხვაგან მუშაობის სურვილი არ გავჩენიათ?

– არჩევანი რამდენჯერმე მქონდა, – მუზეუმში ვარჩიე, მიუხედავად იმისა, რომ შრომატევადი და საპასუხისმგებლოა და სანერვიულო არ მაკლია, არ ვნანობ ჩემს არჩევანს. საფონდო სამსახური მუზეუმის ღირსი და ხერხემალია. ექსპონატების მძღვანელობა ექსპონატზე რომ წარმადებით ისაუბროს, ამისთვის ყველაფერი აქ მზადდება, აქედან მიენდობა. მიყვარს ჩემი საქმე.

საუბარში ქ-ნი დალი ერთვება:

– მართლაც, საამაყო და სასიამოვნოა აქ მუშაობა. პროფესიით გეოგრაფი ვარ, თუმცა, ისე შევითვისე რესტავრატორობა, სხვაგან ჩემი თავი ვერ კი წარმომიდგენია. 31 წელი მუზეუმში ვმუშაობ და კვლავინდებურად ამაღლელებელია ჩემთვის იმის წარმოდგენა, რომ ასეულ-ათასობით წლის წინანდელ ნივთს ვეხები, უფრო მეტიც, – პანანინა ნაჭებებისგან უნდა აღვადგინო, ან ლამის ნაკუნებდა ქრული ფურცლები გავაეროზებო.

– როგორ იწყება რესტავრაციის პროცესი და რამდენად განსხვავდება ერთმანეთისგან სხვადასხვა მასალისგან დამზადებული ნივთების აღდგენა?

– რა თქმა უნდა, სხვადასხვა მასალა თავისებურ კონსერვაციასა და მოვლას საჭიროებს. არქეოლოგის მიერ ნაპოვნი ნივთის თავდაპირველი დათვალიერება ველზე ხდება, შემდეგ სათანადო დოკუმენტები შედგება ფოტოფიქსაციით, კეთდება ნივთის აღწერილობა, ზოლოს შეიფუთება და მიდის ლაბორატორიაში. ზოგიერთი მათგანი ირეცხება, მაგრამ ყველა ნივთი ვერ უძლებს გარეცხვას. ნაღები სკალპელითა და ლანრეტით უნდა მოერიდეს ნივთებს. (მე საკანონდარიო დანით ვმუშაობ, რადგან იარაღები არ გვაქვს).

თიხის ფურცელს ნებო „ემულსიით“ ვანებებ, თითოეული ნაჭები ზუსტად უნდა ჩაისვას ერთმანეთში, ოდნავი წდომილებარ კი დაუშვებელია. ის ნანლი, რომელიც აკლია ივსება თანაბრით ისე, რომ განსხვავება ჩანდეს. სამკაულები

ნემსით ინმინდება. მათი ასმა ჩვენი ინტერპრეტაციით ხდება.

ფურცლის ნებო ფქვილით მზადდება. დაზიანებული ქალღი სპერიალურ მინის მაგიდაზე იდება, რომელიც ქვემოდან ნათდება და ფურცლის ყველა დეფექტი ჩანს. კეთდება მისი კონსერვაცია, რომლის შემდეგ მას 10 წელი არაფერი მოუვა. ჩანსა და ყავის ნაყენით უნდა დამუქდეს სარესტავრაციო ფურცელი, რათა ძველი იერი ჰქონდეს. ამის შემდეგ განსხვავება აღარ არის.

თავისი წესი აქვს ფოტოს რესტავრაციას. ყველას უნახავს პასპორტზე ანუ მუყაოზე დაკრული ძველებური ფოტოები. დაზიანებული მუყაოს ამოვსება ფანქრის წვერის ნახევრით ანუ გრაფიტით ხდება. წარმოუდგენლად საინტერესო პროცესია.

– სად და როგორ ხდება რესტავრაციის დახელოვნება?

– 2013 წელს მქონდა შედნიერება, ერთი თვით სტაჟირება გამეველო ეროვნულ ბიბლიოთეკაში, სადაც არაჩვეულებრივი სპერიალისტები მუშაობენ. გულთბილად მიმიღეს, მეგობრული ურთიერთობა ჩამოგვიყალიბდა. სწორედ ამის შედეგია, რომ ეროვნულ ბიბლიოთეკაში უსასყიდლოდ გვეხმარებიან, ძვირადღირებულ სარესტავრაციო მასალას გვჩუქნიან. ძალიან მინდა ტექსტის რესტავრაციის შესწავლა. ამ მხრივ მძიმე მდგომარეობაშია ჩვენი ექსპონატები. არაჩვეულებრივი აზრეშუმის ჩოხა ინახება საწვავში დაზიანებული...

ჩვენ რომ აღარ ვიქნებოთ, შთამომავლობას დარჩება ჩვენს მიერ შენახული და აღდგენილი ისტორიის კუთვნილება ქრული სიძველენი. ათეულ-ათასობით ექსპონატი შექნება ჩემი ხელით ანუ მუზეუმში.

– და ზოლო შეითხვა კვლავ ქალბატონ მზიასთან – ამჟამად რაზე მუშაობს საფონდო განყოფილება?

– ოსიურის წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესიაში აღმოჩენილია მე-16 საუკუნის „სახარება“, რომელსაც გაუყუთდება პასპორტი და რესტავრაცია. განსაკუთრებული ნიგნია თუნდაც, იმით, რომ ყველას გვეგონა ნაბეჭდი იყო, არადა ხელნაწერია, სათარო სიზუსტით შესრულებული ხურური. ტექსტირება დადგენს, რომელ ვადამწერს ეყუთვინს. ასე რომ, მალე მე-16 საუკუნის სრულ-ფასოვანი ნიგნი გვექნება. ჩემი დიდი სურვილია, ახალგაზრდები მოვიზიდოთ, გავაეროზოთ მათ სამუზეუმო საქმიანობა და მისი მნიშვნელობა.

– ულამის მადლობა საინტერესო საუბრისათვის. რაოდენ სასიამოვნოა, რომ, საშურის საქვერო საქმიანობის თავდადებული, პროფესიონალი ადამიანები ჰყავს. წარმადებებს გისურვებო.

ესაუბრა ევა ბაქრაძე

ოსიურის წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესიაში აღმოჩენილი მე-16 საუკუნის „სახარება“

ლიტერატურული ხაზი

მ უ ზ დ

ბედნიერებაა, იყო იმ ქალაქის სახე, რომელიც მელშიურ წხოვრობ, მაგრამ ეს ბედნიერება ყნდა მოიპოვო, დაიმსახურო. თქვენ ეს შეძელით, ბატონო მურად!

ელდინო სალარაძე
მსახიობი, პოეტი

ნებისმიერი დიდი ქალაქი იამაყებდა ისეთი პიროვნებით, როგორიც მურად მთვარელიძე... ის კი მის ნიჭსა და შესაძლებლობებს მის რაიონსა და ქალაქს ახმარს. და აღბათ, რაიონი ხედავს და სათანადოდ აფასებს ამას.

რევაზ კვერცხილაძე
მწერალი

მასხენდებდა მურად მთვარელიძის ერთი ადრეული ლექსი, რომელიც ახალგაზრდა კარის დიდი ოქნება გაჩნდებოდა:

„რა მენატრება? –
ახლა ვიყო ბიჭი ფხოველი,
რომ ხელმეორედ ავაშენო
სვეტიცხოველი!“

ახალგაზრდობისდროინდელი ეს ოქნება მურად მთვარელიძემ რეალობად აქრია. მან ნამდვილად ააშენა სალორავი სვეტიცხოველი, რომლიდანაც გამუდმებით გვესმის მისი ყფლისადმი მიმართული ლოცვა-ვედრება, რომელიც გატყობილია ქვეყნის სვლინდელ დღეზე ფიქრით.

თამაზ ლაყბაძე,

სამუზეუმო გაერთიანების მმართველი

ძნელი სათქმელია, მურად მთვარელიძისთვის რომელია უბრველესი – მომავალი თაობების აღზრდის საქმე თუ შემოქმედის კალამი? რხადია, რომ ხარკს ორივე ბატონს თანაბარი ერთგულებით უხდის. მთელი მისი გავლილი წხოვრებით, თითქოს ვაღს იხდის ჩვენი დიდი წინაპრების, ჩვენი სათაყვანო სამშობლოს წინაშე.

ლია ვილვაძე – პოეტი, ჟურნალისტი
გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“

მურად მთვარელიძის შესაძლებლობანი უკიდევანოა, შემოქმედებითი ნვა მისი სტიქიაა, მაროწხლებელი უანგბადაა, ურომლისოდარ იგი ვერ ისულოდგმულებს. მურადი უდიდესი სკოლაა მომავალი თაობებისათვის.

ნანი გაჩეჩილაძე,
მუსიკოსი

ლაძაზ ქალთა მოჭარბებით, ხაშურს სურნელი აქვს ვარდის, ამ ქალაქში, გაშლილი მხრებით, ერთი კარგი კარი დადის...

ამდენ ნაძირაღას ხელში, ამდენ არაკარის ხელში, ამდენ ზნედაქმულებში მე იმ კარის ყოფნა მშველის...

იმავეს ვნერ, რასაუ ვნერდი, იოლოდება ტანჯვარ ახნილ, როუა გეგულებს გვერდით ნაღდი პოეტი და კარი...

ამდენ უნამუსობებში, ამდენ უსამართლობებში, ამდენ უსამშობლობებში მე იმ კართან ყოფნა მშველის...

ვუძლებთ რამდენ ამორძალებს, ვუძლებთ კარადქრეულ დიარს, სისხლო, რაღა გამოძრავებს? ასეთისთვის გაგვიძლია?!

მითუმეტეს, თუ გყავს გვერდით სამშობლოსთვის დამაშვრალი, კარი, კარგი სიტყვის მთქმელი, ნაღდი სიყვარულისავით...

გინვდი ერთგულების ხელებს, წინ გზა ბრძოლის ისევ გვიძევს... იხარე და იღლეგრძელე, ჩემო მურად მთვარელიძე!..

კუშბერ გოგრიჯანი,
(ჯუბა ლებელი) პოეტი

მურად მთვარელიძემ თავისი ადგილი დაიმკვიდრა თანამედროვე ქართულ მწერლობაში, ნიჭიერებით არის დალდასმული მისი მალაღმსახურული პოეზია, მერნიერული ნამშობები.

ლინა შარათაშვილი,
პოეტი, ჟურნალისტი

მურად მთვარელიძემ ათენში ჩირაღდანივით აავიზიზა ქართული ლექსი, ქართული პოეზია. მის მიერ მოწყობილი ლიტერატურული საღამოები, მხატვრულ-ლიტერატურული კომპოზიციები, ლექციები ქართველი ემიგრანტების მონაწილეობით, უმნიშვნელოვანეს და უღამაზეს ფურცლად იქრა საბერძნეთის ქართული დიასპორის ისტორიაში, ხოლო მისი ათენური რეკლის არაჩვეულებრივი ლექსები, პირველად, გაზეთ „ელადაში“ დაიბეჭდა, რომელიც ამ წიგნს თავსამკაულოვით დაამშვენებს.

წიგნიდან „კროპოლისის უძველეს კართან“. ათენი 2012 წ.

ხაშური გზაჯვარედინია, ამერ-იმერის შემაერთებელი და მურად მთვარელიძე ამ გზაჯვარედინზე ჩვენი ისტორიის, კულტურის, ლიტერატურის სამედლო საყრდენია,

მურად მთვარელიძე ჟერ ნამდვილი კარია, მერე – ნამდვილი პოეტი, მოაზროვნე და მოღვაწე.

მზია ხეთაგური,

მწერალი, საზოგადო მოღვაწე

„...ასეთი ადამიანები ასულოდგმულებენ მთელს ქვეყანას. თუ არა მისწარი მებალეები, წხოვრება ჩირადაუ არ ეღირებოდა. ახლის ძიებასა და მშვენიერების შექმნაშია ადამიანი დაფასებული.“

(ნაწყეტი ხათუნა ჩიჭაძის ესსეიდან „მებალე“)

ღრმად ქართულია მურად მთვარელიძის პოეტური თუ პროზაული სიტყვა, მისი ყოველი მოქმედება. მურადმა ნათელი კვალი დატოვა როგორც ხაშურის საგანმანათლებლო რესურსცენტრში, ასევე – სკოლაში, სადაუ, მისი თაოსნობით, მრავალ კეთილ ნამონყებას დაედგა გვირგვინი, და სადაუ მომავალი თაობის აღზრდას მთელი გულის სითბო ჩააქსოვა...

მურადის მსგავსმა მოღვაწეებმა დღემდე შემოგვინახეს სამშობლო.

ნანა ბავრატიონ-დავითაშვილი,
ჟურნალ „ქართვი“-ს რედაქტორი

მურად მთვარელიძის განვლილი გზა მაგალითია საზოგადო მოღვაწის წხოვრებისა.

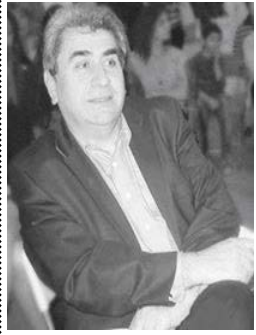
წხოვრების გამოწრდა ჩაბარებულია... წინ კიდევ ბევრი ბედნიერი დღეა...

ნანი ლაბაძე,
ფილოლოგი

ძალიან მტკიერე და ლამაზია შენი შემოქმედებითი კიბე, უხვმოსავლიანია და ქრავასავით გამჭვირვალე შენი შემოქმედებითი რთველი, რომელიც უამრავ კრებულის მოიწრავს: პოეზიას, პროზას, გამოკვლეებს, ჰუმლირისტურ წერილებს, საინტერესო თემებითა და ისტორიული წიღისვლებით.

მანანა დანგაძე,
პოეტი

მ თ მ ა ზ ე ლ ო ძ მ

მანეტრო!.. თქვენ ჩემი ზავშვობის პოეტურ ოაზისში ზინადრობთ, რომლის სათავეს ერთ-ერთმა პირველმა გაუკვალეთ კლაპოტი.

და ამ ხალასი დინებით მოვდივართ ერთად, უკვე სამი ათეული წელია და საკუთარ მრწამსს ვუღრმავდებით დღეყოველ...
რა დრო გასულა!..

ფასეულობათა ელვის უსწრაფესად გადაფასების მარათონში, სამსუხაროდ, ადამიანის ფიზიკური გადარჩენისათვის ზრძოლა სულიერ ღირებულებებს მოითხოვს სამსხვერპლოდ.

„მე ზღაპრებით ვეროხლონდი და მზეებს ვიპარავდი“ – ზავშვური სინრ-ფელით აღსავსე თქვენი ეს სტრიქონები და იმ „მოპარული“ მზეების სიბზო ისაგზოა საშურ-ქალაქმა, რომელსავე „მურად მთვარელობის ქალაქს“ უწოდებენ ქართული სიტყვიერების თანამოკლმენი. ამით ზვერი რამეა ნათქვამი!..

„ვიფი, რომ ახლოა ზამთარი, მართალი რომ თქვას კარმა...“

ღმერთმა ნუ ქნას, ზამთარი არ დადგეს დინჯი სიმშვიდითა და წელთა მხერით მადლოწებული, ჭიმ-ჭილაგით დატოკვილი...

მანამდე კი, თქვენი ამალღებული რხოვრების გვიანი შემოდგომის სევედის ფერს მოგილორავთ, ძვირფასო მანეტრო!

კვა ზაქრამე

მეგობარ ჰოეტს (ვახილ ნესელიას)

ვიფი, რომ ახლოა სულ სხვა ფერი აქვს ჩემს რას, რომელიერ არ არის შორი, იქნებ, შენ მიხხრა, რა მსგავსებაა მზისა და მთვარის ზილიკებს შორის?!
ვხედავ, ახლოა ნვიმების თქორი, ეს ქარიერ ისე მიუხვედრია, შენ მზის ტაძარში ლორვა თქვი, თორემ მერიე სენაკი ყველას ხვედრია... და ვფიქრობ მათზე, ვინარ ლამეში (მთვარის ეუვანი რად რომ სმიანებს,) იმ ვარსკვლავების ფუფრუტანებში ვერ დანახავს ზეერის იარენს. დრომ ლამის ძონდად გადამიქრია ეს ძველთაძველი სულის ყაზაჩა, შენ ის სინათლე მიხხარი თორემ, დღის სინათლეზე ყველა კარგად ჩანს...

* * *

როგორერ არასდროს, მზის სხივთა ხელით შეხება მომიხდა...
დღევანდელ ფიქრებს ვაპურებ მე, ჩემი შემოდგომიდან...
შენ კი ღიმილით მახხენებ სულის ქარიშხლებს, ო, რამდენს...
ვიფი, ძვირფასო, ის არ ვარ, – რარ ვიყავ შემოდგომამდე...
თუმერ, კვლავ სხვა სიზომრებს ვნახულომ და სულ სხვა მზეებს, რტოაშლილს, რამდენი გაზაფხული თვლიემს ამ დამტყნარ შემოდგომამში...

ურხოეთიდან

მანდ ვიყავ, თავად ვტიროდი, ნამოველ, – გამომეტირე...
წყენა არა მაქვს მერიედიერ, ვარ ისევ შენი მესტვირე.
მანდ ვიყავ, გულში მზე მენთო, აქ ჩემთვის ქარიერ არ ქარობს, მანდედან რას გავყურებდი, აქ ფეხქვეშ გღია სამყარო!
ჩამოვალ, კვლავ გავამავრო შენი სიმშვიდის სვეტი, რომ...
ხელს ნულარა მკრავ, ოლონდარ, რომ აღარ გამომეტირო...

* * *

დავდივარ, თავზე მახურავს ამ ზეერის რრიატა ზანი, გულში ქარები მღერიან და მზეთა იატავანი ისე მჩხვერს, გული საგულოეს მივა და მოვა ნებაზე, მზის ამოსვლაზეერ მეტი ხარ და მთვარის მოვანებაზეერ...

საქართველოს დასაწყად

რორა მზისფერ ყვავილებს და ყანებს დაწფოფინებ და ჩაპლმუი მინას, ეს იროდე, დიახ, სწორედ ამით, ამით შენს ნილ საქართველოს ირავ. რა ვქნა, თუკი, მე არ ვუკმევ გუნდრუსს გადამთიელ რუგასა და რირას!..
რორა ზალში ავაყვავებ სუშმულოს, – ამით ჩემს ნილ საქართველოს ვირავ...
ალმა-ალმა მივუყვები ქარებს, ვაფრთიანებ ხოხობსა და რირარს, ამ მტკვრისპირზე რორა ვახელ თვალემს, – ამით ჩემს ნილ საქართველოს ვირავ...
ვიფი, არ მაქვს მე სამშობლო ვორელი, მაგრამ სულ არ მეჩვენება რირენად, რორა ვდგავარ კვლავ ნარსულის მრველად, – ამით ჩემს ნილ საქართველოს ვირავ...
ვეფერები თრიალეთის ფარჩებს, მე, სამშობლო, სწორედ მისით ვირან, შვილიშვილს რომ ქართულ ჰანგებს ვაჩვევ, – ამით ჩემს ნილ საქართველოს ვირავ...
გეუზნებით, უფრო მეტად, უფრო, ფრთა გაშალეთ, იმოქმედეთ ფიფხლად, ქართლში, მე ჩემს მართვეებს რომ ვანრობ, – ამით ჩემს ნილ საქართველოს ვირავ...
მუბლს ვუჭმუხნი ურხოელთა ღიმილს, იზურტყუნოს, სურდეს, კარგო, ვინერ რა, დარზანსლოურს, როს ვასნავლი ქრევას, – ამით ჩემს ნილ საქართველოს ვირავ...
დავივინყეთ „მამულისად სლოვაი“, – მაგრამ არვინ ჩაიქნიოს ხელი, რადგან, დღემდე, თუ ქართველი გქვია, შენი ნილი საქართველო გელის...
ოლონდ, საქმეს ნინაპართა დიდთა ნუ გავრელავთ დროის ზინძურ რელით...
უნდა ვიყოთ, უნდა ვიყოთ ყველა ჩვენი ნილი საქართველოს მრველი!..

ახალი დროის სემირამიდას

მე გავექერი სამყაროს გნიასს და, ვით ღვთაებრივ ზეერის თალიდან, რასა და მინას შორის ვტრიალომ და შენ მოგიხმობ, სემირამიდა...
მახსოვს, მზეს გულით დავატარებდით, ვეზიდებოდი ზეერას ამ ქედით, რის ნახნაგებზე ზალემს კვიდებდი და შენს ჯადოსნურ სახელს ვარქმევდი...
სემირამიდა, იმ დღიდან ვმღერი, შემასვი უხმოდ ტრფობის აზი როს, როს რის ფირუზი გადავაფარე მინდვრებს, მწვერვალებს და მთელ ზანდილონს...
და არ მყოფინდა მე ახპარეზად ამ დედაძინის მრუმი განედი!
მთვარის ქოთანში ვრგავდი ნიავეებს, მერიე ქარიშხლად ვაფრთიანებდი...
და გული იყო თავად ის მთვარე, ჩვენ რომ ჩვილივით ხელში გვეჭირა, შენ იყავ ჩემი გულის სავანე, გულს არ მიღრნიდა, კარგო, ეჭვი რამ...
და ტორტმანებდნენ ჩვენი ზალეში, სხვა რა გვინდოდა ტრფობით ვნებულებს!..
ჩვენერ ლამის რათა კალოებს ვკოუნდიოთ, დილის ღილაში ამოვლოებულებს...
ახლარ აქა ვართ, თუმერ კი ამ გულს შეპყრია უღვთოდ სენი რამე და...
ჩუმად ვჩურჩულებ: „არ მიმატოვო, სემირამიდა!“

დანადების დღე

თითქოს, აღარერ დრო არ გყოფნის, თითქოს – აღარერ ჰაერი, არის სევედა უფრო ჩუმი, უფრო რაღარწანირი...
აღარ ჩანან სიახლოვეს ვისი, აღარერ ნაირი, არის გული უფრო მშვიდი, უფრო რაღარწანირი...
აღარერ ქარი აღარ მიხმობს ქნარით, აღარერ დარიით, არის გრძნობა უფრო უტყვი, უფრო რაღარწანირი...
და ეს ფიქრი ახლა ისევ ინყებს ლღანს შაირით, თითქოს, ისევ ზაფხულია, მაგრამ... რაღარწანირი.

იჭრია

სურამის ზეერა ღრუბლებს ჩაუფენს, (აქ რისარტყელიარ ზეერის ტიჭრია) და ქარის ფრთებზე უფრო მსუბუქად ეფოფინება ზეერას იჭრია.
თითქოს ჰაერიერ ღრმა და კამკამა მზეს სხივთა ნსულში გაუფილოტრია, ისე მსუბუქად, ისე ნარნარად უახლოვდებ მთვარე იჭრიას.
რიალ-რიალში მიპქუსს სამყარო, აქ კი, ჰაჭარა ფრინველს – ჩიჭს, რიას გულს გადაუხსნის და შეიფარებს და დაუკოუნის თვალემს იჭრია.

ღ ე ბ ი უ ც ა

ლოლა დანელია

მე მოვდივარ!!!

რხენზე ვზივარ, როგორც ამორძალი და ჭენებით აფხაზეთში მივქრი, – უიმედო, დარდიანი ქალი ჩემს დაკარგულ ძუძუმტეზე ფიქრით... გადავლახავ ენგურს გაღმა სოფლებს, ჰეი, ძმებო, და თეთრ მანდილს გავშლი, ვხედავ, რრემლი როგორ დასდით ობლებს და მეუ ვჭირი, ვით უმამო ზავში... ქალი ვარ და მსურს, გავუხნრო ქარებს, დრო მუხთალი, გავაჭანოთ წარსულს, თქვენთან მინდა, თუ გამიღებთ კარებს, დიდ მტერს ჩვენი შერიგება არ სურს. შემოვირბენ ძველ სანახებს, ჭაღებს, მონატრების სიხარულით მთვრალი, ერთსურთს თბილად შევაგებებთ თვალებს... ვერაგ მტერს რომ დავუყენოთ თვალი. ურადია... ისევ ისე გნატრობ, თესლი ერთად გავაღვივოთ ხნულში, სინანულის რრემლი თვალებს ალტოზს, მე მოვდივარ, რომ ჩაგვკრათ გულში!..

* * *

განვიმდა, ხედავ? – ეს მერამდენედ, კვლავ ნება-ნება ჩამონვა ზინდი და მნუხარება – ჭირისუფალი ჩემი რხოვრების გზანვრილოზე მიდის. განვიმდა... ქარი მღვრიე ნიაღვარს სველი ფლასივით მოისვრის ხევში, ეს ფოთლორევენა ტრასურს მიაგავს, – ღამის ვუალით და ნვიმის თქემით. საღღარ ქირქილებს შემეზარი ქარი, ამ ვნებააძლილ ფოთლებს რომ ხედავს... და შემოდგომის ზოლო აკორდი მკერდზე დაიფენს წარსულის სევდას...

დოდო დანელია დაიბადა ქ. თბილისში. ორი ათეული წელი ხაშურში გაატარა მეუღლისა და შვილებთან ერთად. პროფესიით პედაგოგი, მუშაობდა მე-ნ საჯარო (ყოფილი რკინიგზის მე-3) სკოლაში. მისმა ფიზიკურმა და სულიერმა მომხიბვლელობამ იმთავითვე მიიპყრო ხაშურის საზოგადოების ყურადღება. ამჟამად იგი თბილისში რხოვრობს, თუმცა ხაშურთან, დღემდე, განსაკუთრებული ურთიერთობა აქვს. დოდო დანელიასათვის პოეზია სულის ერთადერთი თავშესაფარია... მისი ლექსები ინტუიციურად საქართველოს სხვადასხვა ურნალ-გაზეთებში. გამოჩემული აქვს ერთი პოეტური კრებული. დაბადების დღეს ვულორავთ მშვენიერ ქალბატონს და გთავაზობთ მის რამდენიმე ლექსს.

* * *

დარდო, საიდან მოდიხარ, ნეტავ, თუ ვინმე გულისა?! ვისი ძე ხარ, ან ასული, თავად დარდი თუ გქონია... რა გვარისა ხარ, რა ერის, რჯული გაქვს, თუ ხარ ურჯული... ისე ამძიმებ სულიერს, მართლა დარდი ხარ, უგულო... რამდენის სულში ჩასახლდი, თითქოს შენი აქვთ ვალები... შენს გამო რამდენს აევსო რრემლით, გოდებით თვალები... სულში ხელს რას გვიფათურებ, რად გვანყველინე გაჩენა... შენზე აუგს არ ამზობდეს, – ძე-ხორციელი მაჩვენა. რისთვის არსებობ, რას გვერჩი? – ეს არის განაკვირველი. ნეტავი, ღმერთი გაჩნდა, თუ შენ მოგვევლინე პირველი!..

ზედს მივინდე...

ისევ ისე გამიავდრდა უღვთოდ, ზოგჯერ ვზამთრობ, ზოგჯერ მიღვას დარი... ზედს მივინდე, მიმაქროლებს საღღარ, სულში გაჩნდა უსაშველო ზზარი... დროს თან მიაქვს სიღამაზე, კდემა, დავიხუნძლო... ნლებს მომდევს ჭარი, მაგრამ მაინც მენატრება ისევ, მთანმინდა და მოზუტბუტე მტკვარი. მივუყვები „მირზა-შაფზე“ აღმართს, ზრწყინავს კალა, ვით ზურმუხტის თვალი. კენჭად ვდგავარ, სიღამაზის ხიდზე ერთ დროს, მართლარ, მშვენიერი ქალი...

ესეუ ზეფია... (მეუღლის სსოვნას)

დრო იყო, უნინ არას ვკვირობდი, ვამზობდი, – აღმათ ესეუ ზეფია, ნუხელ, სიზმარში ისევ ვჭირობდი, ჭავრი გულს, კვლავარ ვერ დაეჭია... უანგი მოედო ყველაფერს ერთად, აკივლდა სული რისფერ ღამეში... იმ სამყაროში შენ იქერ ფერფლად ნეტავი, მართლა, არსად გამეშვი... თოთო ზავშივით ვინახავ სსოვნას, დრო მიჭენაობს, ვით ურა რხენი... და ამ ქაოსში კვლავ ვრდილობ ჰოვნას, – არ ნამეშალოს სახემა შენი.

მზემ თითქოს გამიჩინა

თრიძლის ტოტებით მოვრთე დღეს დილით ჩემი ზინა, მერე ზოსტანი ვთოხნე, მზემ თითქოს გამიჩინა... ნათლის დამადგა სვეტი, მუკებში ვდიე შაშვემს, – ეს ვინ ყოფილა! – რეტი ვეგონებოდი ზავშვემს... კანდელს ავუნთებ ზების, ზაზუს ნავუქრევ ღვინოს... და არ ავკედავ ერდოს მტერმა არ გაიჩინოს!.. მოვთიზავ მქერს და ჭინჭარს, იხარებს ვარდი, ია, ფუძე – ზოძალი ღვივის, როჯ კარია ღია...

* * *

ულურჯეს მნუხრში ჩამოდგა ქარი, ურხადეს გრძინობას ფერი ერვალა, დიდხანს ითმინა, ითმინა სულმა და მერე, ურებ გარდამერვალა...

